

RDA i Danmark

Hvad er det nu lige det går ud på og hvad er planerne...?

*Konsekvenser af og hvorfor RDA –
aktører, aktiviteter og udfordringer*

v/Hanne Hørl Hansen, DBC

Resource Description & Access(RDA)

Nye katalogiseringsregler i Danmark fra 2018

The screenshot shows the RDA Toolkit website. At the top, there is a navigation bar with the text "Latest News | RDA Toolkit Release - Norwegian Translation" and social media icons for Facebook, Twitter, LinkedIn, and a search icon. Below the navigation bar is the RDA Toolkit logo, which consists of the letters "RDA" in a large, bold, blue font, with "RESOURCE DESCRIPTION & ACCESS" in a smaller font below it, and "TOOLKIT" in a large, bold, blue font on a dark blue background below that. Below the logo is a horizontal menu with the following items: HOME, SUBSCRIBE, NEWS & INFORMATION, TRAINING RESOURCES, RDA IN TRANSLATION, SHOP RDA, and MORE RESOURCES. Below the menu is a sidebar with four buttons: "Access RDA Toolkit", "Free Trial", "RSC RDA Steering Committee", and "RDA Discussion List". The main content area features a large banner for the "New Orleans ALA ANNUAL CONFERENCE & EXHIBITION". The banner has the text "New Orleans" in a large, orange, cursive font, "ALA ANNUAL" in a large, blue, sans-serif font, and "CONFERENCE & EXHIBITION" in a smaller, blue, sans-serif font. Below the banner is the text "RDA at ALA Annual Conference in New Orleans" and "By kbane April 30, 2018 - 12:48 Posted in: Conferences and Events". Below the banner is a "MORE" button. Below the "MORE" button are two smaller banners. The first banner is for "New Orleans ALA ANNUAL RDA at ALA Annual Conference in New Orleans" and the second banner is for "3R Project 3R Project Status Report #5 By Anonymotus (not verified) April 24, 2018".

Latest News | RDA Toolkit Release - Norwegian Translation

f t in Q

RDA
RESOURCE DESCRIPTION & ACCESS
TOOLKIT

HOME SUBSCRIBE NEWS & INFORMATION TRAINING RESOURCES RDA IN TRANSLATION SHOP RDA MORE RESOURCES

Access RDA Toolkit

Free Trial

RSC RDA Steering Committee

RDA Discussion List

New Orleans
ALA ANNUAL
CONFERENCE & EXHIBITION

RDA at ALA Annual Conference in New Orleans

By kbane April 30, 2018 - 12:48 Posted in: Conferences and Events

MORE

CONFERENCES AND EVENTS
New Orleans
ALA ANNUAL
RDA at ALA Annual Conference
in New Orleans

3R PROJECT
3R Project
3R Project Status Report #5
By Anonymotus (not verified) April 24, 2018

<http://www.rdatoolkit.org/>

Nuværende katalogisering

Ditlevsen, Tove	
Barnb	
Beark	Ditlevsen, Tove
Indlæ	Barndommens gade
Speci	7. udgave
Lydb	Gyldendal, 2007
63 mi	Bog
ISBN-	185 sider
Boger	ISBN-13: 978-87-02-05820-8
En kø	Bogens originaludgave: 1943
tidlig	En københavnsk baggårdspiges barndom og
stræk	tidligste ungdom i 1930'erne, da hun forgæves
Emne	stræber bort fra barndomsmiljøet
Købe	Emner: barndomserindringer ; børn ; unge ; København ; Vesterbro ; 1930-1939

RDA-katalogisering – hvad går det ud på?

Beskrivelser af forskellige **entiteter**

- Værker - *hvilket værk indeholder materialet?*
- Udtryk - *hvilken version af værket er der tale om – fx originaludgaven eller en dansk udgave, tekst eller lyd?*
- Manifestation – *hvilket fysisk materiale har jeg i hånden og hvad står der på materialet?*
- (Eksemplar)
- Agenter (personer, korporationer og familier)
- Emner mv. (emne, sted, tid mv.)

Relevante byggeklodser udvælges og beskrives

RDA-katalogisering – hvad går det ud på?

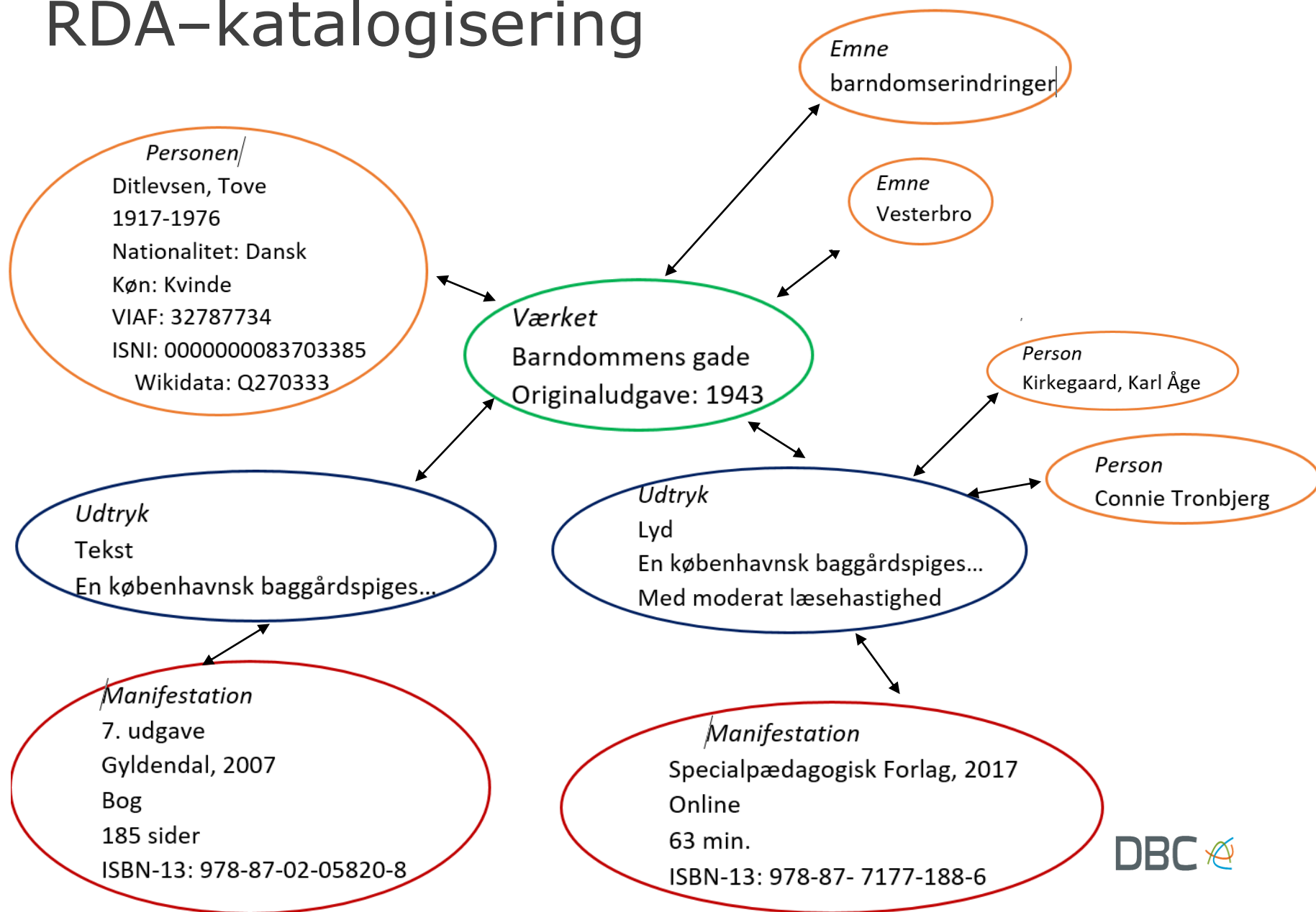
Beskrivelse af **relationer** mellem de forskellige entiteter:

- Mellem værk, udtryk og manifestation – *fx denne bog indeholder den danske version af dette originale engelske værk.*
- Mellem agenter og værk, agenter og udtryk mv. – *fx værket er af denne forfatter, udtrykket er oversat af denne person etc.*
- Mellem emner mv. og værk
- Mellem agent og andre agenter – *fx denne person er medlem af denne musikgruppe*

Byggeklodserne sættes sammen på korrekt vis. Resultat:

Et netværk fremfor en samlet isoleret beskrivelse af en manifestation

RDA-katalogisering



RDA-katalogisering - editoreksempel

Toolkit full example: RIMMF (linked data)

The screenshot displays the RDA Toolkit interface with three overlapping windows. The top window shows a 'manifestation' element with the RIMMF identifier 'rdaex00002621' and the title 'Concerto for violin and chamber music'. The middle window shows a 'person' element for 'Brouwer, Margaret, 1940-' with various attributes like 'has authorized access point', 'has preferred name for the person', and 'has date of birth'. The bottom window shows the 'is composer of' relationship linking the person to the concerto. Orange arrows point to the 'manifestation' and 'person' elements. The RDA logo is visible at the bottom left, and 'WEMI Links' and 'R-Tree' buttons are at the bottom right.

Element Label	Text	RDA Rule	AAP
manifestation			
has RIMMF identifier *	rdaex00002621	no rule	
has composite key *	Concerto for violin and chamber music.		

Element Label	Text	RDA Rule	AAP
person			
has RIMMF identifier *	rdaex00002623	no rule	
has authorized access point *	Brouwer, Margaret, 1940-	9.19	
has name of the person		9.2	
has preferred name for the person	Brouwer, Margaret	9.2.2	<input checked="" type="checkbox"/>
has variant name for the person	Margaret Brouwer	9.2.3	
has date associated with the person		9.3	
has date of birth	1940	9.3.2	<input checked="" type="checkbox"/>
is composer of *	Brouwer, Margaret, 1940- Concertos, Violin, orchestra <rdaex00002622>	PS0204	

Kilde: Gordon Dunsire

RDA-katalogisering- editoreksempel

Toolkit full example: RIMMF (linked view)

The screenshot shows a window titled "Relationship tree for: 'Brouwer, Margaret, 1940- Concertos, Violin, orche...". The window contains a table with two columns: "Relationship" and "Heading". The table lists several relationships for the work "Brouwer, Margaret, 1940- Concertos, Violin, orchestra".

Relationship	Heading	
Work	Brouwer, Margaret, 1940- Concertos, Violin, orchestra	<input type="checkbox"/>
Has composer	Brouwer, Margaret, 1940-	<input type="checkbox"/>
Has expression of work	Brouwer, Margaret, 1940- Concertos, Violin, orchestra. Notated music	<input type="checkbox"/>
Has manifestation of expression	Concerto for violin and chamber music. Brouwer New Music Publishing. [2007]. Volume	<input type="checkbox"/>

At the bottom of the window, there is a toolbar with several buttons: a plus sign, a minus sign, a checkbox for "Remove entity coloring", a checked checkbox for "De-dupe", a button for "Close selected", a dropdown menu, and a "Dig" button. Below the toolbar, there is a text field with the label "To use this form".

R | D | A

DBC 

RDA og andre standarder

RDA er baseret på IFLA-LRM – den internationale biblioteksorganisations referencemodel – og honorerer direkte de krav der opstilles i IFLAs katalogiseringsprincipper

RDA er eneste seriøse bud på en **international de facto standard** for katalogisering

Hvorfor skal Danmark over på RDA?

Besluttet af Slots- og Kulturstyrelsen efter indstilling fra Bibliografisk Råd.



Pointer fra BIR's indstilling om overgang til RDA:

”Overgangen til RDA er en aktuel nødvendig modernisering og fremtidssikring af det danske katalogarbejde.”

- Nuværende danske regler fra 1998 forældede.
- De regler, man baserede de danske regler på, er udgået og erstattet af RDA.
- De lande, danske biblioteker genbruger flest data fra, er overgået til RDA

Hvorfor skal Danmark over på RDA?

“Hvis vi fra dansk side vælger at forholde os passivt, vil vi få påført nogle omkostninger uden at få noget igen.”

- En stor del af de poster, vi genbruger, vil være produceret i henhold til RDA og på et tidspunkt ikke i MARC: konsekvens: løbende vedligehold og nyudvikling af konverteringsregler og værktøjer til udveksling af katalogiseringer.
- Fremtidens katalogredskaber (klienter mv.) formodes udviklet i henhold til RDA. Der vil ikke være nogen ny- eller videreudvikling af redskaber til katalogisering, søgning mv. i forhold til det gamle katalogmiljø.

Hvorfor skal Danmark over på RDA?

- Danmark vil være udenfor indflydelse på den fortsatte udvikling af den fælles, internationale de facto standard RDA.
- Revision og ajourføring af de gamle katalogiseringsregler – hidtil udskudt i forventning om overgang til RDA.

“BIR’s anbefaling af en overgang til RDA skal således ses som et udtryk for rettidig omhu i lyset af en udvikling, der hvad enten vi vælger at gå over til RDA eller ej vil få betydning og medføre omkostninger i det danske biblioteksvæsen.”

Det kan vi få med RDA



- RDA understøtter direkte brugerens behov. *(Fx understøttes værkvisning direkte - slut med bøvlet værkmatch – data produceres som de skal bruges. Hvorfor ikke lave data som de skal anvendes?)*
- RDA omhandler mere af det bibliografiske univers end hidtidige regler. *(Hvor fx en person indtil nu kun er registreret med navn og evt. en funktion til et materiale, giver RDA regler for, hvordan flere oplysninger kan anføres – fx land, køn, links til andre oplysninger om personen mv.)*

Det kan vi få med RDA



- RDA spiller sammen med gængse webteknologier og dermed kan biblioteksdata åbnes
 - dels for større og mere rationalt samarbejde
 - dels for bredere brug i en netsammenhæng.

Et langsigtet mål er helt at forlade MARC-miljøet også i produktionen af data.
- Danmark kan være en del af og få gavn af fælles international udvikling – både af selve reglerne men også redskaber og kommende bibliotekssystemer

Aktører

Slots- og Kulturstyrelsen: Ansvarlig for valg af katalogiseringsregler og nødvendige standarder til katalogisering for alle danske biblioteker.

Bibliografisk Råd er nedsat af og rådgivende for Slots- og Kulturstyrelsen mht. bibliografiske standarder og bidrager ligeledes ved udarbejdelsen af danske standarder på området.

DDB er bestiller af ændringer og nye tiltag i den fælles infrastruktur

DBC er medlem af Bibliografisk Råd og udfører de af DDB bestilte ændringer i den fælles infrastruktur

Biblioteker og systemleverandører

Rammer

Slots- og Kulturstyrelsen vedtog i efteråret 2017:

Dansk overgang til RDA fra 2018. (Betyder pr. 1. januar 2018 ophørte vedligeholdelsen af de gamle regler)

Form: Engelsk regelsæt med en dansk profil til de mest nødvendige kapitler af RDA og en oversættelse af vokabularet og dets definitioner

Bibliografisk Råd (BIR) har nedsat arbejdsgrupper vedrørende:

- Vokabular **Færdigt!**
- Vurdering af manuskript til dansk profil **Færdigt!**
- Nødvendige formattilpasninger i danMARC2
- Krav til et nationalt autoritetsregister og hjælpepostformat
- Fælles undervisning

Rammer

Slots- og Kulturstyrelsen og DDB har etableret en gruppe, der skal koordinere de nationale implementeringsaktiviteter. BIR's formand indgår i gruppen. DBC er ikke repræsenteret i gruppen.

- Gruppen har afholdt møde med repræsentanter fra DBC, hvorefter DBC har udarbejdet et udkast til roadmap for implementering i den nationale infrastruktur.
- Der var enighed om, at målet er en implementering, der også involverer skift af datamodel og format

Rammer



- BIR og DDB har afholdt fælles workshop: Hvilke brugsscenarier RDA vil kunne honorere, når den fulde implementering er nået. Hvad er det vi får med RDA vi ikke kan nu?
BIR's forretningsudvalg og DBCs bibliografiske konsulenter arbejder pt. videre hermed.
- Aktiviteter vedr. RDA vil indgå i de kommende års DDB releaseplaner

Sten i skoen



- Nationalt: Det er uafklaret, hvorvidt implementeringen vil følge alle trin i den foreslåede roadmap.
- RDA ændrer sig mens vi planlægger implementering: **"The 3R project - RDA Toolkit Restructure and Redesign"**

RDA Toolkit Restructure and Redesign

Oprindeligt planlagte ændringer:

- Tilpasning til IFLA-LRM (bl.a. nye entiteter, fx. *Places* og *Timespan*)
- Anvendelse af nyere og tidssvarende managementsystem – mindre bog mere web.

RDA Toolkit Restructure and Redesign

MEN: RDA ender formentlig også med andre store ændringer af stor betydning for oversættelser og profiler (*Ny kapitelinddeling, udeladelse af nummerering, sprogligt og indholdsmæssigt*)

Betaversion er lovet offentliggjort 13. juni 2018

Målet er, at RDA herefter vil blive færdig i september 2018, opdateret i december 2018 og **februar 2019**, - herefter almindelig løbende opdatering.

Konsekvenser for det hidtidige danske arbejde skal vurderes

Hvornår er vi færdige?

Buddet er, at DBC begynder at katalogisere efter RDA medio 2019,



By Kreuzschnabel - Own work, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=36286122>

... men hvornår vi nationalt er endelig i mål er der ingen bud på pt.